

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZTÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre 300 Lel.

Fél évre 150 Lel.

Negyed évre 75 Lel.

Havonta 25 Lel.

Hirdetések díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Mai számunk főbb közleményei:

Konstantin elutasított Görögországból.

Házior-sztrájk Bécsben.

Elfoglalták a Domány-ossalád telvét.

Újabb házbeemelés Aradon.

Aradi tudós kitüntetés.

Meggyezés Komal pasával.

Blanc Aristid Aradon.

Kilenc millió lépés.

Dollárok a közelében.

Csökkent a Háv. bevétel.

Az excsászár könyve

Doorni számkivetésében megírta a németek egykor hatalmas császára, II. Vilmos, az emlékiratait, amelyeket egyszerre több nyelven is jelentetett meg. Jelentőségét és súlyát a könyvnek maga az excsászár az ő nem mindennapi egyéniségével. Igazolja-e a könyv az excsászárt és az egész német külpolitikát, azt bajos megmondani. Sokkal közelebb állunk ugyanis a világháború végzetes eseményeihez, semmiogy erre az excsászár s vele együtt a többiek megjelent emlékiratai kellő világosságot tudnának deríteni. Ma még hiányzik az a józan objektívítás, mely a történetírás egyik főkelléke, ma még nincs meg az a történeti távlat, mely a történetírót kiemeli az eseményekből az események fölé. Ma még nincs az a tiszta fej, az a kipihent idegrendszer és az a nyugodt lélek, a mely képes volna egységes vaslincolatá forrasztani azokat a történelmi tényeket, amelyekből logikusan folyt a világtörténelem logvérésebb korszaka, az 1914-ben megindult világháború. Vilmos excsászár könyve mindazáltal e rémes korszak egyik kutforása lesz a későbbi, nyugodtabb és tárgyilagosabb kor kutatóinak. Nem leszűrt igazságok tárháza az excsászár könyve, mert ember írta azt önmagáról és azokról az eseményekről, amelyek az ő tragikus bukásával végződtek. De ez a könyv bepillantást enged a világtörténelem kulisszái mögé, ami kegyetlen és tragikus összehasonlításra nyújt alkalmat. A mult dicsősége mellett feltör a német nyomoruságos jelen. A német nép számára sokat jelenthet volt császárnak a könyve, de érdekesítő olvasmány az mindenki számára, amely mellett nem lehet szenvtelen közömbösséggel elhaladni. A könyv történelmi hitelességét és tárgyilagoságát illetően pro- és kontravélemények hangzanak el máris, de azt mindenkinél el kell ismernie már ma, hogy az excsászár könyve a világháború utáni emlékiratok özéből magasan emelkedik ki.

Bratianu miniszterelnök Erdélyről.

(Románia jogot akar adni minden nemzetiségnek. — Kritika a török békéről. — Válságos a helyzet. — A kolozsvári liberális nagygyűlés.)

CLUJ (Kolozsvár.) *Bratianu* Ionel miniszterelnök vasárnap délelőtt 9 órakor érkezett a városba. Kiséretében voltak *Vaitoianu* tábornok belügyminiszter, *Mosoiu* közlekedésügyi, *Marsescu* munkaügyi és *Constantinescu* földmivélségi miniszterek, számos liberális képviselő és szenátor. A miniszter külön vonatát a polgári és katonai hatóságok várták. A vonat megérkezése után a város nevében a polgármester mondott üdvözlő beszédet. A miniszterelnök csupán rövid néhány szóból álló beszéddel válaszolt és üdvözölte az összes megjelenteket. Az állomásról a vármegyeházára érkezett a miniszterelnök, ahol a különböző küldöttségeket fogadta.

Küldöttségek Bratlanunál.

Az egyházak küldöttségei között a protestáns egyházakat *Ferenz József* unitárius püspök vezette, akinek magyar nyelvű üdvözlő beszédét *Piso* szenátor tolmácsolta a miniszterelnöknek. A zsidó hitközséget *Fischer József* dr. vezette. Az állami tisztviselők küldöttségei között ezután a pénzügyi, igazságügyi, közoktatásügyi csoportok sorrendjében, utánuk a katonaság küldöttsége tisztelt élén *Petala* tábornokkal. A legutolsó küldöttség az esküt nem tett magyar tisztviselőké volt, amelyet *Sándor József* vezetett a miniszterelnök elé, aki megígérte, hogy a tisztviselők e már régóta huzódó ügyét ad hominem el fogja intézni és a koronázás alkalmával, tekintetbe véve e kétezer évszázados sorsát, előleget fog kiutaltatni az arra illetékeseknek. Ezután a földosztási ünnepség következett, amely két órakor véget ért. Ünnepebéd a cluj (kolozsvári) görög keleti püspöknek volt, amelyen a miniszterelnökön kívül egy százezer társaság és a városi és megyei notabilitások vettek részt.

Külpolitikai expoze.

Délután a vármegyeházán meg tartották a liberális párt értekezletét, amelyen *Bratianu* miniszterelnök ismertette a bel- és külpolitikai helyzetet, majd pedig a kolozsvári liberális párt kebelében kitört viszályról foglalkoztak. A liberális képviselők és szenátorok jelenléte-

ben tartott értekezlet zárt ajtók mellett folyt le. Az értekezlet jelen tőségét *Bratianu* miniszterelnöknek a bel- és külpolitikai helyzet minden kérdésére kiterjedő hatalmas expoze adta meg. Sajnálkozásal sorolta fel azokat a szomorú tényeket, amelyek a békét újra megzavarják. Beszélte a kirajtatás kérdéséről, majd az alba-juliai (gyulafehérvári) koronázásra tért át és súlyos vádakat emelt a nemzeti párt ellen.

„Erdély — az erdélyieké.”

A miniszterelnök behatóan fejtegette az erdélyi problémát és kijelentette, hogy Erdély az erdélyieké. Ezt igazolja a román nép történelme. Rámutat a régi királyság és az erdélyiek közötti ellentétre s a következőképen nyilatkozott:

— Az, hogy valaki a régi királyságban született, nem jelenti azt, hogy már értékesebb anyagból van, mint az, aki erdélyi. Viszont az, hogy valaki erdélyi, nem jelenti azt, hogy nagyobb tehetséggel bír. Ami pedig az iskolákat, egyházakat, törvényhozási ügyeket illeti, nem lehet ezek szempontjából sem egységes elvvel tenni, hogy mind az, ami a királyságból való, az rossz, vagy ami Erdélyből való, az használhatatlan, ha az eredetileg román. Mindkettőnek van civilizációja s így össze kell fogni s meg kell teremteni a harmóniát a párisi francia és a magyar-német eredetű civilizáció, vagyis Bucurest és Erdély között.

A kisebbségi kérdés.

Ezután a kisebbségi kérdésre tért át a miniszterelnök.

— Románia nem akart ismét hibába esni. Őszinte demokracizmussal egyformán jogot akar adni minden itt élő nemzetiségnek. Csak egyet követel: Ne akadályozzák meg Romániát régi tradíciójának folytatásában. Románia az európai koncert harmóniájában, a párisi konferencián is ezt az elvet vallotta: az egyenlőség elvét, de garancia nélkül nincsen béke. Versaillesban Amerika és Anglia elérték céljukat és magára hagyták Romániát, amelynek évtizedeken keresztül kell ismét küzdenie, hogy igyei kielégítve legyenek. A második béke, amely a versaillesi

folytatása volt Sevresben, azt a nagy hibát követte el, hogy a törökök megkérdezése nélkül határozott a kedelt kérdésekre nézve. Ez az ok, amely a békét felborította. Zárt ajtók mellett tárgyaltak és a legfőbbek, akikről épen szó volt, nem ismerték sem a tárgyalás anyagát, sem annak lefolyását. És ma nagyon válságos kritikus helyzetet élünk és itt van az idő, hogy megpróbáljuk helyreállítani azt a bizonyos, feltétlenül szükséges egyensúlyt. De ebben Romániának csak egy szempontja van: az igazságosság mindenkivel szemben és a béke mindenki számára. Ha a nagy orvosok azokat a sebeket, amelyek még nem hegedtek be, óvatlanul megkaparják, könnyen bekövetkezik az egész organizmus befertőzése. Románia nagy érdeke, hogy szervezetét befertőzni ne engedje. De szerencsére a legújabb hírek szerint azok a nagy orvosok ügyesek lesznek és megmentik a békét a világ számára.

Azután közvetlen modorban kisebb jelentőségű ügyekről tárgyalt *Bratianu* miniszterelnök. (Rador.)

Iskolák államsegélye.

(Kimutatás a felekezeti iskolák jövedelméről.)

A közoktatásügyi miniszter nemrég rendeletet adott ki, amely szerint minden Romániában levő felekezeti iskola kimutatást köteles előterjeszteni a befolyó jövedelméről. A kimutatásokban feltüntetett bevétel nagysága szerint fogják ugyanis megállapítani a kiutalandó államsegélyek összegét. Amennyiben az eddig kiutalt államsegély az így felterjesztett kimutatások szerint nem elegendő a létminimumra a felekezeti iskolák jövedelmét, a kormány nem zárkozik el attól, hogy államsegélyt adjon, illetve a már megadott államsegélyt felemelje. Mivel azonban ez jelentékeny megterhelését jelentené az évi költségnek, a rendelet csak április hó elsején lépne életbe. Érdeklődünk affelől, hogy a rendelet megérkezett-e már Aradra. Kérdősködésünkre *Moldován József* aradi tanfelügyelő azt a felvilágosítást adta, hogy a rendelet valószínűleg a közeli napokban megérkezik Aradra, miután a rendeletet úgy adta ki a közoktatásügyi minisztérium, hogy azt megelőző megküldjék az összes romániai városoknak.

Konstantin elutazott Görögországból.

(György király leteszi az esküt. — Hazahívják Venizeloszt.)

LONDON. A Reuter iroda át-héni értesülése szerint Konstantin király, Zsófia királyné, Miklós és András hercegek egy görög kereskedelmi hajón elutaztak. A lapok jelentése szerint a volt király Parmóba utazott.

PÁRIS. A Havas ügynökség megerősíti a Venizelosznak Párisba érkezéséről szóló hírt s arról számol be, hogy Venizelosz a következő táviratot kapta:

— A forradalmi bizottság bizalmát nyilváníja Önnek és ráruházza a nemzeti ügy védelmét s azonnali segítségét kéri.

A táviratot öt ezredes és öt alezredes írta alá.

ATHÉN. Az epiroszi és tráciai csapatok csatlakoztak a forradalmárokhöz.

ATHÉN. *Ganatasz* a nemzetgyűlést feloszlottnak jelentette ki. Az új nemzetgyűlési választásokat november havában fogják megérinteni. A király az új nemzetgyűlésen leteszi az esküt. Még nem tudják, vajjon az entente elismeri-e György királyt.

BÉCS. Megbízható forrásból nyert értesülés szerint az új görög kabinet összeállítására a következő: miniszterelnök és hadügyminiszter *Chalankisz*, igazságügy: *Vasziliu*, belügy: *Krakadasz*, népjóléti: *Doxiadesz*, közlekedésügy: *Kallit-*

dasz, külügy: *Papachrisztosz*, tanügy: *Giotesz*, pénzügy: *Diomedesz*. A kabinet valamennyi tagja Venizelosz követője, akik azonban annak idején kevés kivétellel, távol maradtak Venizelosz aktív politikájától.

ATHÉN. A forradalmi komité elnöke a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy az új kormány a hadsereg reorganizálásának első és legfontosabb feladatát tekinteli. Az új kormány elhatározta, hogy Tráciai csapatokat küld, hogy Kemal pasa előrenyomulását megállítsa. (Rador.)

PÁRIS. Venizelosz nejevel együtt ideérkezett. A görög államférfiu a sajtó képviselőinek semmi nyilatkozatot nem volt hajlandó adni. (Rador.)

ATHÉN. A forradalmi komité haditörvényszéket állított fel, a mely *télkezni fog a két legutolsó év kormányai felett*, akik az ország katasztrófájának előkészítésében közreműködtek. A forradalmi törvényszék ítélete deportálás, vagy halálbüntetés. A komité közhírré tette, hogy a bűnösök elítélte után megalakul az új kormány Venizelosz vezetésével, akit már felkértek a rend helyreállítására. György király helyzete napról napra konszolidáltabb lesz. (Rador.)

A meg nem hívott százados.

(Egy magyar képviselő afférja.)

BUDAPEST. A debreceni huszárezred, amelynek Ujfalussy Gábor őrnagy a parancsnoka, bajtársi összejövetelre hívta össze az ezred tényleges, tartalékos és népfőlkelő tisztjeit. Csak egyetlen tisztet nem hívtak meg: Létay Ernő tartalékos huszárszázados, nemzetgyűlési képviselőt. Amikor Létay Ernő a bajtársi összejövetelről és az el nem küldött meghívóról értesült, fölkereste Ujfalussy Gábor ezredparancsnokot és megkérdezte, miért hagyták ki a meghívottak sorából. Ujfalussy őrnagy azt felelte, hogy Létay meg nem hívása tudatosan történt, mert úgy ő, mint az ezred több tisztje a képviselő ellenzéki politikai fölfogását nem helyesli. Létay képviselő erre tisztibecsületbírásgot kért maga ellen, hogy eljárás indíttassék, vajjon az ő ellenzéki politikai magatartása ellenkezik-e tisztirangjával. E fölterjesztésre a minap érkezett meg Nagy Pál tábornok, körletparancsnoknak leírata, amelyben arról értesíti a tartalékos százados nemzetgyűlési képviselőt, hogy nem talál semmi okot arra, hogy Létay ellen eljárást indíttson. Ellenben felszólítja Létayt, hogy nevezze meg azokat a tiszteteket, akik vele szemben, politikai magatartása miatt, kifogást emeltek, hogy ezek ellen az eljárást megindíthassa.

Ehhez az esethez egyik budapesti lap az alábbi megjegyzést fűzi: Azt hisszük, hogy Létay Ernő

bojkottja annak tulajdonítható, hogy a nagylétai képviselő valamilyenkor zsidó volt és Fisch Ernőnek hívták.

Az Alfa-gyár igazgatója.

(Az új vezérigazgató vallomása.)

Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy az aradi „Alfa”-gyár hűtlen kezelésből származó több millió kár miatt feljelentést tett az ügyészségen a gyár volt vezetője Birnstill Henrick ellen. Az aradi ügyészség áttette az ügyet a clujji (kolozsvári) ügyészséghez tekintve, hogy az utóbbi időben az aradi Alfa vegyészeti gyár és a kolozsvári Corvin-gyár közös igazgatóság alá kerültek. Az új igazgató Hexner Béla Clujon (Kolozsváron) tartózkodik s miután az aradi ügyészség áttette a Birnstill ellen szóló feljelentéseket a kolozsvári ügyészséghez, Hexner Bélát már ki is hallgatták az ügyben. A két gyár közös, új vezérigazgatója elmondta azokat az adatokat az ügyészség előtt, melyeket Birnstillről tudott. Ismételtén felmerült a kérdés, hogy az Alfa gyár volt igazgatója alapított-e Temesváron egy konkurrens vegyészeti gyárat ezalatt az idő alatt, míg az aradi „Alfa”-gyárat vezette. Az új vezérigazgató is megerősítette vallomásában a cégnek ezt az állítását Birnstill volt igazgatóval szemben. Arra vonatkozólag azonban, hogy az Alfa-gyár által produkált gyártmányokat a Temesváron általa alapított cégnek szállította volna, nem tudott adni felvilágosítást. Az ügyészség az igazgató tanvallomása után elrendelte az ügyben a többi tanúk kihallgatását is.

Egy aradi festőművész.

(Látogatás Pataky Sándornál.)

Hangos reklám-lárma nélkül él Aradon egy festőművész: Pataky Sándor. Nem beszéltet magáról, de annál többet dolgozik és amit alkot, az beszélt önmagáért. Valamikor rajztanári állásért pályázott a városhöz. Művészember nem kellett, tehát idegent és professzort választottak meg. És talán ez volt a szerencséje Pataky Sándornak. Most ahelyett, hogy a nebulók ákom-bákomjait javitgatná, idejének nagyrészt az erdőben, mezőn, a hegyek között tölti. Gyakran tavaszi enyhe napsütéses napokon kimegy a kekecsi cigányok közé és teleszivja lelkét a természet poézisével, a mely azután csodálatosan finom színekben és harmónikus meglátásokban, mint elsőrangú akvarellek kartonra kerülnek. Legutóbb a tavasszal szerepelt az aradi piktoroknak a Kultur-palotában rendezett tárlatán. Akkor feléje fordult az érdeklődés, vásároltak is tőle képeket, de azután abba is maradt az érdeklődés, mert Pataky nem tudja önmagát adminisztrálni. A nyár közepéig szorgalmasan festegedett a csálai erdőben, a kekecsi cigánysoron és a Maros alsó partján. Junius elején pedig összeszedte ecseteit, tubusait, palettáját, kartonjait és vásznait és elment Nagybányára motívumokat szerezni és szorgalmasan dolgozni. Három hónapig

tartózkodott az erdélyi piktorok kies fekvésű találkozó helyén, a honnan 45 új akvarellel, hat hatalmas, figurális olajfestménnyel és 15 kisebb olajfestménnyel tért haza. Ennyi volt a három hónapi nagybányai munka aratása. Az utolsó napon elbucszott a nagybányai festőiskola világhírű vezetőjétől: Thorma Jánostól, aki megkérdezte, miért nem rendez kiállítást Nagybányán? Pataky azt felelte, hogy nem érdemes mert úgy sem vesznek képeket. A mester kíváncsi volt Pataky munkáira, ellátogatott hozzá és a mikor meglátta egyik figurális munkáját, hosszasan szemlélte, majd így szólt:

— Kedves barátom, ne fess te akvarelleket. Aki ilyen színeket tud vászonra vetni, aki ilyen erős kézzel tudja megfogni a témáját és ilyen pontosan tud rajzolni, az maradjon a nagvobb koncenciójú olajfestményeknél.

Hogy igaza van-e Thorma Jánosnak, azt hajos megítélni, különösen akkor, ha végignéztük Pataky Sándor Nagybányán festett képeit. A művész a Str. Ciontea (Pölsenberg-utca) 14. számú ház emeletén lakik. Kicsiny és szerény a lakása. Műterme nincs. Szegény ember, nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy műtermet béreljen. De azért még is az övé a legpompásabb műterem: a ragyogó szabad természet. A kis szoba falain finom tónusu tájképek, néhány figurális

kép: a művész korábbi munkái. Egyik-másik ismeretes a tavaszi tárlatról. Valamennyin meglátszik hogy szerzőjük tehetséges festő. Hogy mit dolgozott Nagybányán? Elővesz egy vaskos tömböt és egymás után rakja elénk a szebbnél-sebber akvarelleket. A „Házi szőnyegárusító parasztasszonyok” szindus alakjai, a „Napsütéses falu” vibráló levegője, az „Aratás” a „Gutin-hegy”, a „Csorgónál”, a „Napsütött hegyoldal”, a „Tavaszi erdő”, a „Vásárra menők”, a „Reggel az országuton”, a „Nagybányai minorita-templom bejárója”, a „Zazor-patak medre”, a „Nyírfaedő szélé” szinte elkápráztatnak finom színárnyalataikkal, lehellétszerű nülánszakkal.

— „Nyírfaedő szélé” mint motívum volt, mondja Pataky, hogy tetszés szerint válogathattam belőlük. Egy nap három akvarellt is készítettem. Időm volt hozzá, mert kora reggeltől majdnem délig dolgoztam. Azután kinyitja a szekrényét és előszed néhány nagyobb akvarellt, berámázva.

— Ezeket még senkinek sem mutattam. Tartogatom őket az őszi tárlatra: Ezeket már régebben készítettem. Szerénytelenség nélkül mondom, ezeket tartom legjobb munkáimnak.

Az egyik a „Nagybányai nagy piac” lekötöi figyelmünket. Az alakok mintha élének, oly mozgalmasság a kép, oly tűz a távlat és oly tökéletes a rajz. Ezután egymás után hat nagy vásznat hoz be az

előszobából. Az egyik, a „Kalászgöygyűjtő” nagykonceptiójú alkotás. Ezt szemlélte sokáig Thorma János és ebben gyönyörködött. Ez a figurális kép jelentős állomás Pataky Sándor művészi fejlődésében. A napfény vibrál a képen, amelynek színei lángolnak. Az egész kompozíció megkapó és gyönyörködtető. Az „Anyamunkája” című figurális alkotása továbbá az „Almaszedő”, a „Pironkodás” színesek, levegősek, értékesek. A „Napsütésben” című képe mesteri alkotás. A „Juhászbojtár” című tanulmányfeje komoly és figyelemreméltó kísérlet a portré-festészet terén. Még megmutatja az Aradon festett „Csálai erdőrszletet”, amelynek buja színei, távlati lekötők az érdeklődést. Kiseb olajfestményei közül a „Szeptemberi reggel” és a „Sárga felhők” címűek poétikusak és kiválnak finom tónusokkal és lágy vonalaikkal.

Igy egyszerre egy tömegben végignézve Pataky műveit, a színek valóságga elkápráztatják a szemét. És ahogy lejövünk az emeletről, elgondoljuk, mennyiféle dolgozott ez a tehetséges fiatal festőművész és mégis milyen kevesen érdeklődnek iránta. Azt hisszük, hogy az érdeklődés mégis feléje fog fordulni. Novemberben Kolozsvárott rendez kiállítást, azután Aradra hozza képeit és itt mutatja be művészi fejlődését. Akkor bizonyára értékelni fogják az aradi művészt. (K. J.)

Kilenc milliós lopás.

(Egy budapesti takarékpénztár téra.)

BUDAPEST. A Lipótvárosi Takarékpénztár valutapénztárából kilenc millió értékű mindenfajta valutát elloptak. Az esetről azonnal jelentést tett az igazgatóság a rendőrségnek, amely Braun Bernát pénztárosot őrizetbe vette. Az igazgatóság fél millió jutalmat tűzött ki a nyomravezetőnek. Az eddig lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a lopást a helyi viszonyokkal ismerős egyéni követthette el, mert a Wertheim-kassza fekvése kizárja azt, hogy idegen hozzáférhessen. A gyanújelek Braun pénztáros ellen irányulnak, akinek a valutapénztárt pénteken kellett volna átadnia a takarékpénztár egy másik tisztviselőjének. Braun arra kérte az igazgatót, hogy a közbeeső zsidó ünnepek miatt halaszták kedde a pénztár átadását. Az igazgató azonban csak szombatig adott halasztást. Pénteken a cégvezető jelenlétében Braun a bönököt kivette a pénztárból és csak az effektív valutákat hagyta ott. Másnap reggelre azonban az effektív valuták eltűntek a pénztárból. Megállapították, hogy fiat és fél millió értékű szokol, 120 ezer korona értékű márka, 140 ezer korona értékű dinár, 700 ezer korona értékű dollár, 325 ezer korona értékű lei, továbbá egy millió értékű lira, svájci frank, hollandi forint, francia frank, angol font, Romanov-rubel, lengyel márka, leva és osztrák korona tűnt el a pénztárból.

Csökcent a MAV. bevétele.

(Az utasoknak csupán huszonhét százaléka fizeti meg a teljes menetdíjat.)

BUDAPEST. A kereskedelemi minisztérium illetékes szakosztálya megfigyelte, hogy a Máv. bevétele a legutóbbi tarifaemelés óta erősen megcsappant. Azt hitték, hogy ez a jövedelemcsökkenés csak átmeneti jellegű, mert a közönségnek még szokatlan az új tarifa és ezért egyelőre kevesebbet utazik. Így volt ez az eddigi tarifa emelésekkor is, de később, amikor a közönség hozzászokott az új tarifához, ismét megszorodott az utasok száma. A nagyobb bizonyosság kedvéért azonban titkos utasítás adtak a vonatkiszérszemesélyzetnek, hogy a személyvontokat figyelje meg és készítsen pontos statisztikát, hányan utaznak és milyen menetjeggyel. Egyhónapi megfigyelés után kiderült, hogy száz utas közül átlag csupán huszonketten fizetik meg a rendes menetdíjat. A többi utas szabadjeggyel, féláru jeggyel, tisztviselői jeggyel, vagy a vasutasok családtagjainak kijáró rézsijeggyel utazik. A statisztika arra készteti a Máv. igazgatóságát, hogy a már régebben tervbe vett negyedik személyvonati osztályt minél előbb léptesse életbe. Ettől remélik, hogy a bevétel fokozódni fog, mert a mai viszonyok mellett sokkal nagyobb deficitre van kilátás, mint amikor a tarifaemelés előtt volt.

Ujabb házbeomlás Aradon.

(Szerencsétlenség a bizottsági szemlén. — Megsértült városi építész. — A tanács elrendelte a rozoga házak javítását.)

Az őszi esőzések beálltával a patakos beadványok özöne érkezik a városi építészeti bizottsághoz a rozoga épületek lakóitól amelyek telve vannak kétségbeesett aggodalommal, hogy az épületek bedőléssel fenyegetnek. Az építészeti bizottság tagjai nem győzik a rengeteg munkát. Naponta 10-15 épületet vizsgálnak felül, amelyek mind sürgős renoválásra szorulnak, mert a falak össze vannak repedezve és az eső becsurog a lakásukba.

Tegnap délután majdnem végzetes baleset történt egy vizsgálat alkalmával az építészeti bizottság egyik tagjával: Freund építésszel. A Szt. Barittu (Rákóczi-utca) 12. számú ház lakói sürgős beadványt nyújtottak a városhoz, hogy a ház bedöleése minden percben várható. Herling Gyula városi főmérnök, Pociolan János elsőkerületi előjáró és Freund városi építész mentek ki a helyszínre. A bizottság tagjai végigjárták a lakásokat és megállapították, hogy azok nagyrésze teljesen lakhatatlan. Amikor a kereszt épületben levő lakásokat tekintették meg, megdöbbentéssel tapasztalták, hogy az összedülés katasztrófája minden pillanatban fenyeget. Azonnal intézkedtek, hogy a veszedelmes lakásokból a lakók kiharcolkodjanak. A rozoga épületek részben csak a bizottság tagjai

Az Iparosok Hitelszövetkezete kilépett a központból.

(Négy év óta az első közgyűlés.)

Az aradi Iparosok Hitelszövetkezete tegnap tartotta meg tizedes évi közgyűlését, amelyet — ezúttal — hosszú szünet választott el a legutóbbi közgyűléstől. Az utolsó közgyűlést 1918-ban tartották meg, mert azóta nem érintkezhetek a központtal. A közgyűlést Reinhart Gyula elnök nyitotta meg. A felügyelő bizottság megtette az évi jelentést, ezután a zárszámadások bemutatása következett. A közgyűlés elhatározta, hogy kilép az országos központ kötelekeiből, mert a kapcsolatot tovább fenntartani nem lehet. Az elnök felhívta a tagokat arra, hogy minél több üzletészeti jegyzetnek és számos tagot töborozzanak a szövetkezet kötelekébe. A tegnapi közgyűlésen választották meg az új tisztikart, amely a következő: Elnök: Reinhart Gyula, alelnök: Steigerwald Alajos, igazgató: Söfalvi György, igazgatósági tagok: Assael Károly, Kun József, Helmi Ádám, Káddi János, Rosenteld Viktor, Kalmár József, Brändt István, Jakabffy István, és Bloch Károly. A közgyűlésen megválasztották még 6 felügyelő bizottsági és 60 választmányi tagot. Ezután az alapszabályokat módosították, még pedig úgy, hogy kihagyták mindazokat a pontokat, amelyekét a központtal való együttműködésre vonatkoztak. Az egyik felszólaló azt indítványozta, hogy a Hitelszövetkezetet helyezzék el más, alkalmasabb helyre, mert az Ipartestület vezetősége esetleg kifogásolhatná azt, hogy hivatalos helyiség jelenleg az Ipartestület épületében van. Steiger-

wald Alajos az Ipartestület elnöke azzal válaszolt a felszólalásra, hogy a vezetőség továbbra is szívesen bocsátja rendelkezésükre a helyiséget.

voltak bent, amikor a mennyezet irrtóztos robajjal lezuhant. Herling főmérnöknek és Pociolan előjárónak az utolsó pillanatban sikerült az ajtót kiugraniok azonban Freund építésznek, — aki a szoba közepén állott — mielőtt az ajtót elérte volna, a fejére esett egy kőhárd gerendát. Freund épitész vérző fejjel támoiygott ki az összeomlott lakásból és az udvaron azonnal ápolás alá vették. Szerencsére a sérülés nem súlyos körülbelül nyolc centiméter hosszú bőrrepedést az élőhívott orvos összevarrta. A bizottság intézkedésére a házból a lakókat kihalóltatták.

Az Aradi Közlöny munkatársának ma alkalma volt beszélni Freund városi építésszel, aki kijelentette, hogy ha az összeomlott házak javításához sürgősen hozzá nem fognak, katasztrófális eseményeknek nézhetünk előre. Előreláthatólag e téren százszeresre fognak Aradon a házak összeomlni.

A városi tanács ma délelőtti ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy határozott, hogy a rozoga épületeket haladéktalanul kijavíttatja és az épületek lakóinak a házból a költségek lefizetése a városi pénztárba kell beízetniük. A mai tanácsülés öt épület renoválását határozta el.

A magyar legitimisták.

(Fél éve, hogy meghalt Károly exkirály.)

BUDAPEST. Október elsején ma pontosan fél esztendője, hogy Károly exkirály meghalt. Ottó főherceg és a magyar legitimisták szempontjából fontos ez a dátum, mert a magyar törvények értelmében trónváltás esetén hat hónapon belül meg kell koronáztatni az új királyt. A fél esztendő letelt és Ottót nem koronázták meg. A magyar legitimisták most álláspontjukat a következőkben szögezik le:

— Október elseje nemcsak a történelem, de a közeljövő szempontjából is nagyfontosságú dátum. Nettó volt célja ez alkalommal, hogy hangos manifesztációval álljunk az ország-világ elé, mert a helyzet tökéletesen világos. Törvényeink értelmében az örökös királynak az elmúlt hat hónap alatt meg kellett volna magát koronáztatnia, de ebből a vis major megakadályozta. Kétségtelen, hogy Ottó öfelsége semmiféle jogáról nem mondott le és abban a pillanatban, amikor a vis major elhárul, élni is fog jogával.

A legitimisták bővebben nem nyilatkoznak, de konstatálják, hogy Ottó álláspontját kellő formából megállapította.

Dollárok a közelben.

Egy évi fogház után — felmentés

Fecha Rafael timisoarai (temesvári) kereskedő a múlt év december havában üzleti ügyben Bécsbe akart utazni. Feléje 2 ezer lejt és 120 dollárt belevárt, a közeljébe. A csehszlovák határnál azonban a vámrevizor megtalálta és elkobozta ezt a pénzt, ráadásul megindult Fecha ellen az aradi törvényszéken a büntügyi eljárás, melynek eredményeképpen a kéteskedőt 1 évi fogházra ítélték. Fecha ez ítélet ellen a timisoarai ítéletábrához fellebbezett. A szombaton megtartott föllebbviteli tárgyaláson az elített ügyvédje hang sulyozta, hogy itt csempészséggől szó sem lehet, 100 dollárnak a kivitele ugyanis még van engedélye: az azon felül összeg (20 dollár és 2000 lei) pedig jelentéktelen az aradokkal szemben, amelyeket Fecha Bécsben megrendelt és amelyekért a bemutatott számla széfint körülbelül 20 millió koronát kellett volna fizetnie. Az elrejtett 2000 lei különben is kisebb kiadásait kellett volna. Az ítéletábrába elfogadta az ügyvéd érveit és ítéletét felmentette. Az indokolásban kimondja, hogy a csempészsés szándéka nem bizonyult be.

Három krajcáros bélyeg

harmincezer koronáért kelt el.

BUDAPEST. A Bélyeggyűjtők Egyesülete szombaton rendezte az első bélyegaukciót a Nemzeti Szablonban, amelynek közel negyedmillió korona volt a bevétele. A csupa bélyegszakértőkből álló nagyszámú közönség minden kikiáltott bélyegért jóval a kikiáltási áron felül vásárolt meg. Különösen nagy volt az érdeklődés egy közös borítékra ragasztott 1871-es három krajcáros litográfált bélyeg és egy két krajcáros osztrák bélyeg iránt. A két bélyeg 30.500 koronáért kelt el. Mig például az 1918-as két filleres „sürgős” köztársasági bélyeg száztizennyolcadmagával csak 400 koronáért kelt el. Az 1872-ből származó magyar újság bélyeg egy összefüggő párja 1700 koronáért talált gazdát. Egy 1855-ből való bélyeg, amelyen I. Ferenc József profílija látható és a fején néhány hajszál van, 15.000 koronáért, egy másik bélyeg ugyanezzel a rajzzal, de a fejét hajszálak nincsenek 12.000 koronáért kelt el. Az egyesület az árverésből befelű összeg egy részét jótékonyásra adja. Az árverést folytatják.

Egy magyar lap jubileuma.

Prága. Vasárnap jelent meg a Prágai Magyar Hirlap jubiláris századik száma. A Csehszlovákia magyar-ságának érdekeit képviselő lap rövid idő alatt még külföldön is nagy érdeklődést vevett ki. A jubiláris szám, mely husz oldal terjedelmű, a magyar és szlovenszki irodalom és politikai élet reprezentánsainak nyilatkozatait hozza a szlovenszki magyarság harcos sajtóorgánuma.

Nincs megegyezés a magyar-jugoszláv határkiigazításban

GENF. A népszövetségi tanács szombati ülésén tárgyalták a jugoszláv-magyar határkiigazítás kérdését. A kérdés előadója Hymans belga delegátus volt. Magyarországi képviselőjében báró Vest Fedor külügyminiszteri titkár jelent meg. Hymans kifejtette, hogy Jugoszlávia nem akarja visszaadni Magyarországnak a vendvidéket, de hajlandó átengedni a vendvidék északnyugati szögletét átszelő utat egy faluval, ha Magyarország Horogost Szabadka külső területével hajlandó átadni. Magyarország delegátusa kijelentette, hogy hajlandó a cserére, ha Jugoszlávia elfogadja a népszövetségi tanács döntését a vendvidékre vonatkozólag, amelyet a határkiigazító bizottság teljes egészében Magyarországnak visszajuttatni javasolt. Minthogy Jugoszlávia ezt az ajánlatot nem fogadta el, a barátságos megegyezés nem sikerült. Hymans sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy a tanács minden fáradozása ellenére sem tudta az érdekeltet kölcsönös engedékenységre bírni és egyben kijelentette, hogy erről jelentést tesz a nagykövetség tanácsának.

Román pártok

a görög eseményekről.

Érdekesnek tartjuk a görög eseményekkel kapcsolatosan leszögezni a régi királyságbeli pártok állásfoglalását:

A Marghiloman progresszista sajtó határozottan Constantin király mellett foglalt állást, mivel a párt maga is és Constantin király is német barát politikát csináltak.

A Take Jonescu párti lapok *Venezelosz* pártiak s annak visszatérését óhajtják, hangosan kárhoztatva Constantin király politikáját. A Lupta egyebek közt ugyan a görög nép jelleméből folyónak is mondja a görög eseményeket, aki adott szóra elűzi Constantint, majd visszahívja trónra ülteti újból, rohan utána vesztére s meggondolatlan lelkesedését érte megint a királyon áll bosszút.

A kormány lapjai neutrálisok s azon örömlüknek adnak kifejezést, hogy a két nagy hatalom, Franciaország és Anglia a hosszas érdekelletét tusája után magához térve a közös veszedelem pillanatában megbékülnek, biztosítván minden titka, lappangó forradalmi erők kitörése esetére a világ békéjét.

Az amerikai bankokban lefoglalták Stinnes tőkéit. Newyork. A Stinnes Hugó részéről különböző bankoknál elhelyezett tőkéket Stillmann bankár megkeresésére lefoglalták. Stillmann 2,055.185 dollárt követel azokért a szolgálatokért, amelyeket a kétszázmillió dolláros kölcsön megszerzése körül teljesített.

Háziur-sztrájk Bécsben.

(Nem világítják ki a házakat, elzárják a vizet, nem fizetnek adót.)

BÉCS. Az osztrák háztulajdonosok szövetsége már hosszabb idő óta elkezdett harcot folytatni a házbérek emelése érdekében. Az állam ezt megtagadta, mert a házbérek emelése újabb kiszámíthatatlan általános drágulási folyamatot idézne elő. Az utóbbi napokban a háztulajdonosok ultimátumot nyújtottak át a kormánynak, amelyben követelik azt a jogot, hogy a ház karbantartási költségeket teljesen a lakókra hárítsák és azonkívül a legutolsó békebeli házbér egy nyolcadát aranyban követhessék házbér fejében a lakók-

tól. Az ultimátumban megszabott határidő szombaton járt le. Vasárnap a háztulajdonosok egész Ausztriában gyűléseket fognak tartani, amelyen el fogják határozni a háztulajdonosok sztrájkját. Sztrájk alatt azt értik, hogy nem világítják ki a lépcsőházakat, a kapukat hat órákor bezárják, elzárják a vízvezeték egy csap kivételével, megszüntetik az adófizetést, felmondják a kormánynak azt a jogát, hogy a házakon telefontartókat és levélszekrényeket helyezzen el és megszünteték a jelzálogkamatok törlesztését.

Irodalom, művészet

Csányi Mátyás kvartettje.

(A Haladás előadó-délutánja.)

Magasabb művészi élvezetben volt része szombaton a Haladás közönségének. A Kulturpalota nagyszínházban lezajlott heti műsort Nagy Zoltán nyitotta meg. A műsor zongoraszámbát báró Haan Edmund látta el, aki mint zeneszerző művészi zongorajátékával és saját szerzeményű darabjaival aratot megérdemelt sikert. A heti ügyvezetői jelentés után Tökés Anny, a szintársulat szimpatikus tagja szavalt két költeményt teljes átérzéssel és őszinte sikerrel. Majd egy feledhetetlen kedves félóra repült el egy értékes kvartett meghallgatása közben. A kvartett, amely még sok hasonló sikert fog hozni szerzőjének, Csányi Mátyás négy tételből álló kompozíciója Hegedű (Nachmann Ferenc), gordonka (Fülöp Frigyes), klarinét (Halász Bálint) és zongora (Csányi Mátyás) hangszinleit használta ki a szerző ebben a művészi technikával és meleg szívvel megírt zenében. Ugy őt, mint ismert nevű kiváló partnereit szünni nem akaró tapsokkal jutalmazta a közönség. A legfrissebb aktualitásokról beszámoló konferansz-előadás után Szabó Gyula, a Timisoarára (Temesvárra) szerződött volt aradi színművész a Haladással szemben tanúsított meg nem szűnő áldozatkészségéért, szép hangjáért, ügyes énekéért részestült hangos óvációban. Csengő dalait Csányi Mátyás kísérte könnyed precizitással.

Heti műsor:

Kedd: Luxemburg grófia. B. bérlet. Szerda: Apám felesége. Ujdonság, itt először. C. bérlet. Csütörtök: Apám felesége. A. bérlet. Pénteken: Utahi lány. Operett-bérlet. Péntek: Utahi lány. Operett-ujdonság. B. bérlet. Szombat: Utahi lány. C. bérlet. Vasárnap d. u.: Vigözvegy. Este: Utahi lány. A. bérlet.

Czenez János festőművész kiállítása. Czenez János, a budapesti magyar festőgárda egyik neves tagja, kiállítást rendez saját műveiből Aradon. Czenez állandó kiállító művész a budapesti Múcsarnokban és főleg figurális képeivel aratot nem mindennapi sikereket. Nyertese a Halmos-díjnak, a Rudics-díjnak, a Benkő-díjnak és a nagy Társulati-díjnak. Czenez tehát már beérkezett igazi művész, akinek művei az ideai stockholmi és velencei nemzetközi

tárlatokon is megérdemelt feltűnést keltettek. Aradra mintegy negyven darab képet hozott a művész, melyeket a főtéren levő Braun Gusztáv-féle műkereskedésben állított ki. A képvásár holnap reggel nyílik meg és csak rövid néhány napig fog tartani. A kvalitásos gyűjteményt minden műbarát figyelmébe ajánljuk.

Főpróba Gellinek Lottenál. Szombaton este folyt le Gellinek Lotte énektanárnő október 7-én tartandó növendékhangversenyének főpróbája. A főpróbát kis, intim körben, meghívott közönség előtt tartották meg és a főpróba meleg sikerét a hangverseny jó beharangozójának tekinthetjük. A fiatalabbak közül feltűnt Martzy Hajni és Hachla Irma kellemes szopránja. Ziegler Irma, aki csak egy fél éve tanul, meglepő készséggel énekelt. Kalmár Bába bársonyos mezzoszopránja fejlődésképes. Geiringer Teri, Lipkovicz Ella és két kis Kornis-leány bájosan szavaltak. A haladottabbak közül Hehs Magda csengő szopránját és Straub Péterné sötét színezetű altját már ismeri a közönség. Molnár Lászlóné és Rosenfeld Gézáne hajlékony, modulációra képes hangjukkal érvényre juttatták az elénekelt dalok szépségét. Végül Opre Zsenni énekelt, akinek fejlett énektudása és érett előadása kész művésznőre vall. A szépen sikerült főpróba után a hangverseny elé fokozott érdeklődéssel tekinthetünk.

Gimbelem-Gombolom szenzációs táncduettet a Luxemburg grófjának keddi esti előadásán Balogh Böske és Sebestyén Jenő táncolják. A színház kiváló táncművészei teljesen új, modern táncokat mutatnak be. A többi vezetőserepeket Halmos Mici, Galetta Ferenc, Tibor Lóri és Inke Rezső játsszák.

Minisan Kornél képkiallítása holnap, kedden záródik be a Kulturpalotában.

Benjamin Hermann festőművész legújabb képeiből kiállítást rendez a Kulturpalotában. A kiállítás 4-én nyílik meg. A kiállítás méltán tarthat számot a műértő közönség érdeklődésére, mert annak anyaga komoly és válogatott.

Finom francia pikantéria szövi át a városi színház szerda esti premier-darabját: Az apám feleségét. A színház drámai együttese Szántó Jenő rendező vezetésével már hetek óta készül a bemutatásra. Külön érdekessége lesz az előadásnak, hogy az aradi közönség régi közkedvelt művésze, Szendrey Mihály is fellép. A többi vezetőserepeket Kálmán

Sári, Sipos Zsigmond, Jávor Alfréd és Gergely Gizi játsszák. A darab iránt az érdeklődés olyan nagy, hogy csütörtök este is műsoron tartja a színház.

Birkózó-verseny a nyári színházban. Az aradi városi színház rendezésében október hó nyolcadikán a nyári színházban nagy monstre birkózó-verseny lesz. A verseny iránt a sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek, mert a versenyre, melyet a színház igazgatósága az aradi Toldi clubbal közösen rendez, kizárólag nevesebb birkózók benevezéseit fogadják el. A versenyt rendező bizottság a mérkőzéseket úgy osztotta be, hogy a döntő birkózások este nyolc és tizenegy óra között lesznek.

Waldbauer-Kerpely október 4-iki és 8-iki hangversenyeit általános nagy érdeklődés előzi meg. Az előjegyzett jegyek szerda délig kiváltandók. Jegyárúsítás: Scherhag cégnél.

A numerus clausus.

GENF. A népszövetség tagjai körében általános feltűnést keltett hogy Edwards elnök záróbeszédében rendkívül rokonszenvesen beszélt Magyarországról felvételéről Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét a közgyűlés egyik legfontosabb cselekedetei közé sorolta.

Rokonszenvenvel fordulunk, — mondotta — Magyarországra, a sokat szenvedett ország felé.

A közgyűlés után a népszövetség tanácsa ülésezett. Napirendjén szerepelt az Alliance Israélita és a Joint Foreign Comitee of Jewish board of deputies anglo-jewish Association egy évvel ezelőtt tett felterjesztése a Magyarországon törvénybeiktatott numerus clausus ellen. A felterjesztést a kisebbségek védelmére vonatkozó eljárás szabályai szerint közzétették a magyar kormánnyal. A magyar kormány nevében a népszövetség mellett működő genfi magyar titkárság válaszolt a felterjesztésre. A válaszban a titkárság visszautasította a felterjesztés állításait és magyarázatát adta a magyarországi numerus clausus törvénynek. A tanács úgy határozott, hogy mindenekelőtt meg kell ismernie, milyen módon alkalmazták a törvényt és hogy a gyakorlatban tényleg megsértik-e a kisebbségek törvényes jogait. A magyar kormány azt állítja, hogy a kisebbségek jogainak megsértéséről szó sincsen. A válasz hangsúlyozza, hogy a magyar nemzet a parancsoló szükségesség szem előtt tartásával akarja alkalmazni a vitatott törvényt, de számol emellett a kisebbségek jogaival és érdekeivel. A tanács végül még elhatározta, hogy a magyar kormánytól közvetlenül fogja kérni a szükséges adatokat, hogy világos képet alkothasson a törvény végrehajtásáról. Gróf Bánffy Miklós magyar külügyminiszter, aki történetesen jelen volt a tanácsülésen, mindjárt szolgált is kiegészítő magyarázatokkal. Megemlítette, hogy a szegedi egyetemen az elmúlt évben is igen sok zsidót avat tak fel. Végül ő is hozzájárult ahhoz, hogy a tanács a magyar kormánytól még a szükséges felvilágosításokat kéri.

HIREK.

Blanc Arisztid Aradon.

Blanc Arisztid, Románia legnagyobb bankjának, a Marmorosch Blank és társa részvénytársaság vezérigazgatója tegnap este Aradra érkezett. Blanc Arisztid a legelső pénzügyi szakértője Romániának és nagyszabású pénzügyi terveivel a legutóbbi napokban is sokat foglalkoztak a bucaresti lapok. Állítólag az ő javaslata alapján az a kisebb arányú bankjegyinfláció, melyre Románia pénzügyi körei elhatározta magukat. Blanc Arisztid, mint több ízben hangzott, az inflációs politikának a híve. Tegnap este érkezett meg Aradra autón Ti misoararól Blanc Arisztid és itt tudta meg, hogy a Hossznap előestéje van. László Dezső, a pénzügyi aradi fiókja igazgatójának kíséretében elment az izraelita templomba, ahol imádkozott, majd megbízást adott László Dezső igazgatónak, hogy jelentse be az izraelita hitközségnek azt, hogy négy különböző jótékony célra 1500 leu összesen 6000 leu adományozta. Itt említjük meg, hogy Blanc Arisztid egy régebbi adománya évről-évre megújul, ugyanis visszavonásig évi ötezer leu adományozott az öregek otthonának. A vezérigazgató a Központi szállóban szállt meg, ma délután a bankfiókban folytatott megbeszéléseket, majd az Astra gyár üzemét tekintette meg. Délután negyed három órakor pedig Timisoarára utazott, ahonnan értesülésünk szerint Párisba folytatja útját.

— A Koronázási napok programja. A megyei prefektúrához ma távirat érkezett, amely különféle rendelkezéseket tartalmaz a közönségi pompára vonatkozólag. A Koronázás 15-én kezdődik és az ünnepségek három napig tartanak, amely idő alatt az egész országban az összes üzletek zárva tartandók. A koronázás első napján az ország délelőtt tíz órakor minden felekezeti templomaiban Te Deumot tartanak és fél 11 órakor, amikor a koronázás megkezdődik, az összes templomokban harangzúgásnak kell a városokban pedig, augtar azokban a városokban pedig, ahol tüzéség van 101 üdvölvést kell leadni. A Koronázási ünnepségek második napján az ország összes polgármesterei és alusi bírái, ez utóbbiak nemzeti viseletben diszfelvonulást tartanak a király előtt Bucurestiben.

— A budapesti román követségről. Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Starcea Traján, rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a budapesti román királyi követség vezetője, rövid szabadságra távozik. Távollétében Davidescu György követségi titkár vezeti a követséget.

— Eljegyzés. Barta Ilus és Mairovitz László jegyesek.

— Zavargások Bulgáriában. Bucuresti. A kormányhoz érkezett hivatalos jelentések most már megerősítik, hogy Bulgáriában komoly zavargások vannak.

Aradi tudós kitüntetése.

(Gyógyszerész-gyakornokból egyetemi tanár és akadémiai tag.)

Dr. Winkler Lajost, a budapesti Pázmány tudomány egyetem kémia-tanárát a Magyar Tudományos Akadémia utolsó ülésén rendes tagnak választották meg. Ez a nagy kitüntetés aradi származású tudóst ért Winkler Lajos dr. személynél. A magyar Akadémiának új tagja Aradon született és testvérbátyja Winkler József aradi szőlőbirtokosnak. Középszkolai tanulmányait Aradon végezte és érettségi után a Rozsnyay gyógyszer-tárban volt gyakornok. Innen egyetemi tanulmányainak folytatására Budapestre ment, ahol csak hamar kivált nagy tudásával. — Winkler Lajos dr. most 59 éves és már 1896. óta levelező tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. A rendes tagságra most Hossznap Lajos és Sigmond Elek akadémiai tagok ajánlották az aradi származású tudóst.

— A Bellmont-féle összeesküvés. Bucuresti. A Bellmont-féle összeesküvés tagjait ma átvitték a második hadsereg hadbíróóságához.

— Kész kell lenniök a katonai hatóságoknak. Bucuresti. A hadügy-miniszterium közli, hogy a katonai hatóságoknak mindenkor kész kell lenniök és a szükséges csapatkészültségeket állandóan nyilván kell tartaniök. Ezekből a magától értő intézkedésekből azonban nem szabad többet kiolvasni, mint a mennyit tényleg jelentenek. (Rador.)

— Mihulin Miklós távozása Aradról. Mihulin Miklóst, az aradi leánygimnázium igazgatóját, mint ismeretes az oradea-marei (nagyvárad) tankerület főigazgatójává nevezték ki. Az új főigazgató már a közeli napokban elfoglalja új állását és még ezen a héten véglegesen elköltözik Aradról. Mihulin Miklós az Aradi Közlöny cenzora volt és hosszabb ideig vezette az aradi cenzurahivatalt. Aradi működése alatt a nagyközönség széles rétegében nyert nagy szimpátiát személye és mint cenzor konciliáns és megértő munkája révén kivívta az aradi sajtó munkásainak megbecsülését. Tanügyi tekintetben elsőrangú szaktekintély és ezt honorálta a mostani előléptetés. A mélytudású és szimpatikus professzor távozása feltétlen veszteséget jelent Arad kulturéletében.

— Atutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

— Fordításokat azonnal és precízen vállal „Universal” iroda Arad, Moise Nicoare (Petőfi-u.) 1

zása tudóst. Ajánló írásukban elmondották, hogy dr. Winkler Lajosnak immár világhírű neve van, amit főleg a gyakorlati kémia terén sok módszer tökéletesítésével, különösen a sulyszerinti elemzésnek általa bevezetett meglepő pontossággal végezhető meghatározási módjával, valamint nagyszámú külföldi szaklapokban megjelent tudományos értekezéseivel vívott ki úgy, hogy a német tudományos világ minden adott alkalommal kéri dr. Winkler Lajos véleményét. A Bunsen és tanítványait által megállapított kémiai értékek helyett ma már világszerte Winkler értékeléseit használják. Az aradi származású tudós nagyszerű pályafutásának egyik kiváló eredménye a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagjai sorába való beválasztása.

— A második bécsi gyermekvonat elindulása. Szerdán, e hó 4-én indul a második bécsi gyermektransport vissza. A nevelő szülőket már most kéri, hogy a gyermekeket úgy adják át, hogy azok az említett napon reggel az aradi pályaudvaron a második osztályú váróteremben utrakészen álljanak. A gyermekek élelmiszert magukkal vihetnek. A bécsi gyermekek vonatja már Timisoarán van és a délelőtt folyamán Aradra meg kell érkeznie. Azok a gyerekek, akik ezzel a vonattal nem szándékoznak hazatérni és továbbra is meghosszabbítják ittartózkodásukat, nyilatkozatot tartoznak aláírni, hogy az annak idején leendő visszatérési költségeket saját maguk, illetőleg a nevelőszülők fedezik. Felvilágosításokkal a Carol Lassen-cég Martin igazgatója, Str. Alexandri (Salacz-utca) 1. szolgál.

— Az Aradmegyei Takarékpénztár Igazgatósága az intézet helyiségét magában foglaló házban dult tüzvézből kifolyólag nyilvánosan hálás köszönetét fejezi ki az aradvárosi tűzoltóknak és az önkéntes tűzoltó-egyletnek, nevezetesen Mihailovits Gyula és Zaráy Jenő főparancsnok uraknak, ugyancsak a tűzoltóság minden egyes tagjának azért az önfeláldozó munkáért, amelyet a tüzvész megfélemezése s az oltás sikere érdekében kifejtettek s ami nagyrészt tette lehetővé az intézet értékeinek és könyveinek megmentését. Elmulaszthatatlan kötelességének tartja továbbá az igazgatóság hálás köszönetét kifejezni a katonai és polgári hatóságoknak, különösen az államrendőrségnek, első sorban a rendőrprefektus urnak, továbbá a rendőrség tisztikarának és a legénységnek gyors intézkedésükért és körütekintő gondosságukért, amellyel a mentés ügyének igen nagy szolgálatot tettek.

— A perzsaszőnyeg taufolyam megkezdődött a megyeházán. A kurzus október 15-ig tart. Beiratkozni állandóan lehet.

— Jom-Kipur. A nép nyelve hoszsú napnak nevezi az izraelitáknak az őszi hónapokban beállani szokott legnagyobb ünnepét: az engesztelés napját. Vasárnap, okt. 1-én este kezdődött, de már a szürkület beállta előtt templomba mentek és ma estig három esti csillag megjelenéséig szigorú böjtben és megbánásban imádkoztak a engesztelésért és a megtisztulásért. A tíz bűnbánó nap utolsója a Jom-Kipur, amikor lezárul az Életkönyve és jövő sorsok megpecsételtetnek. Irgalom és könyörületért szálltak ösrégi, bájos dallamok a Világ Alkotójának trónja felé. Ez a nap közel hozta egymáshoz a Kol-Nidre hangjainál és a mea culpa csöndes zokogásánál a jámbort és hitlent, a szegényt és gazdagot.

— Elfogták Sándor király egyik merénylőjét. Bécs. A tegnapi lapok híradása szerint Sándor jugoszláv király egyik merénylője kézrekerült. Ezt a merénylőt, névszerint Markovicot, Hamburgban éppen akkor fogták el, amikor hamis utlevéllel tovább akart utazni.

— Zamfirescu fiának ellenfele öngyilkos lett. Bucuresti. Maican D. ismert jogász agyonlőtte magát. Maican körülbelül egy évvel ezelőtt Zamfirescu Duiliu, a képviselőház akkori elnökének fiával párbajt vívott és azt megölte. Azóta élete a keserűség láncolata volt. A megidézések, kihallgatások egymást követték, míg végre Maicant két havi fogházra ítélték, melyet a vacaresti börtönben töltött le. Onnan hikerülve, üldözési mániára vett rajta erőt. A család a szerencsétlen embert Bucurestibe küldte, hogy speciálistákkal megvizsgáltassa. Maican Bucurestiben, nővérei lakásán föbelőtte magát és azonnal meghalt.

— A difteritisz és tetanusz széruma. Genf. Matsen tanárnak, a népszövetség egészségügyi bizottsága elnökének meghívására tegnap a difteritisz- és tetanusz-szérumkezeléssel foglalkozó bizottság tartott ülést. A bizottság tagjainak vizsgálatai alapján egységes összetételű szérumot állapítottak meg. Az egyes kormányoknak javasolni fogják, hogy ezek alkalmazását kötelezően rendeljék el.

— Két tehervonat összeütközése. Bucuresti. A főváros közelében Sol sic állomáson két tehervonat összeütközött. A két tehervonat az uttesten szembejött egymással és egymásba szaladt. Az egyik szerelvény mozdonyvezetője azonnal meghalt és a személyzet sorából többen súlyosan megsebesültek.

— A repülőársaság szubvenciója. A francia kormány a páris-budapest-konstantinápolyi légiforgalmi rt. szubvencióját a páris-strassburg-ársói vonalra a folyó évre 560 ezer frankban állapította meg. Ennek ellenében a társaság köteles a páris-ársói vonal légiforgalmi szolgálatának ellátására 63 repülőgépet fenntartani. Mivel a társaság Prága, Bécs, Budapest, Arad Bucuresti felé is megindította járatait s a légi forgalmat a közelben már Konstantinápoly felé is megindítja, a francia kormány a nagyszabású transzeurópai légiforgalom programjának teljes kifejtése céljából a társaságnak még 10 millió franknyi hitelt szavazott meg, amelynek kamatait és amortizációját a társaság tartozik vállalni.

Botránycs labdarúgó mérkőzés.
Tegnap a Gloria és a Camp mérkőzése kellemetlen botránycs volt színhelye. Balán, a Gloria játékosai a Camp kapusát arcban ülték akkor amikor az a guruló labdára ráteküdt. A közönség a pályára töltött és elégtételt követelt a vendégcsapat részére, de a mérkőzés bírása még sem intette a durva játékost és csak a Camp fejelemzetségének köszönhető, hogy a mérkőzést tovább folytathatták.

Konfliktus a Besszarábiai Liberális pártban. Bucuresti. Besszarábiai jelentés szerint az ottani liberális pártban nagy konfliktus tört ki. A kormányt támogató Incelet pártvezérét, Inceletet kizárták a pártból és új vezetőséget alakítottak, amelyben azonban egyetlen képviselő sinesen. Az Incelet-párti képviselők felhívást tettek közre, amelyben álláspontjukat igazolják. (Rador.)

Gombamérgezés egy aradi családban. Ma délelőtt jelentették az aradi államrendőrségen, hogy Pálfi István, a felesége és gyerekei hirtelen rosszul lettek és káros görcsök között fetrengenek lakásukban. A helyszínen dr. Luszt Ferenc hatósági orvos jelent meg, aki megállapította, hogy a Pálfi-család gombamérgezés áldozata. Pálfiné tegnap csiperkegombába helyett mérges gombát vásárolt a piacon. Ma délelőtt a gombát elfogyasztották és néhány perc múlva görcsöket kaptak. A megmérgezett családtagokat a kórházba szállították, ahol gyomorműtséget végeztek rajta. A rendőrség a mérges gomba árusítója ellen megindította az eljárást.

A párisi magyar követség házat vásárolt. Budapesti tudósítónk jelenti: A párisi magyar követség még mindig szállodában van elhelyezve. A régi monarchia nagykövetsége abban a palotában lakott, melyet valamikor Gallera herceg hagyományozott Ferencz Józsefnek, aki viszont a nagykövetségnek juttatta. A békeszerződés után sem Magyarország, sem Ausztria nem kapta vissza az épületet. A magyar szállóban való elhelyezése nem felel meg a viszonyoknak és már régen szóba került, hogy a magyar kormány házat vásárol Párisban a követség részére, de a terv a valutaviszonyok miatt nem valósulhatott meg. Most a francia kormány értesítette a magyar kormányt, hogy a régi nagykövetségi palotát értékesítette és eladási árából egymillió frank előleget hajlandó folyósítani. Ezzel lehetővé vált a párisi házvásárlás és már találtak is alkalmas épületet. A követség a Rue de Petty-n vásárolt házat, melynek megvétele és berendezési költsége nem haladja meg az egymillió frankot.

Harminchárom nő tett menyasszonyává. Brémához közel lévő Lehe városból jelentik, hogy egy szélhámosnak ott harminchárom menyasszonya volt, aki kiktől különböző ajándékokat esalt ki, azután az egyikkel megszökött.

Szökése után mindegyik menyasszonyának levelet írt, amelyben közli, hogy visszatér hozzá.

Antibolszevista tüntetés egy pétervári színházban. A pétervári Mária-színházban egy ünnepi előadásnál nagy antibolszevista tüntetés volt. Isadora Duncan lépett föl és elítélte a Kommunista Internacionálét. Alig zendített rá a színpad zenekara a bolszevista internacionáléra és alig lejtett egyet-kettőt Isadora Duncan, a közönség nagy része felkerekedett és elhagyta a nézőteret. Ebből természetesen nagy lármát lett, a bolszevista közönség méltatlankodott e hogy helyreüsse a csorbát, lelkesen tapsolt és ugrálni akarta a táncot. Isadora Duncan intett a zenekarnak, hogy megegyezzen elhagyja az internacionálét, most azonban a zenészek kerekedtek föl és az utolsó szál emberig kivonultak. A pétervári bolszevista újság, a Pravda, amely tudósítást ad az ünnepi előadásról, haragos tudósítását azazal végzi, hogy a burzsujfúl nem képes felfogni az internacionálé zenéjének szépségét.

A gölya.
Előkelő esküvő. A szerződésnek éppen vége van, az ifjú pár a Lohengrin-nászinduló hangjával megtelt vonul kifelé a miniorita templomból. A násznép egy része sorjában áll és gratulál, másik része tölti a klijarat felé. Az áhitatos pillanatokban egyszerre pánaszos és könyörgő női hang hallatszik:
— Áber Bubi, so kömni doeh...
— Aztán bömbölő gyerekhang:
— Na ne! Ne cibálijon! Én még nem megyét! Én még látini átldjom a gölyöt.

Elfogták a Domány-család tolvaját.

(Mici, az ékszeroltvaj nevelőnő. — Ötvenezer lef és 20 millió osztrák korona jutalom.)

Több mint egy évvel ezelőtt történt, hogy Domány János aradi szülőháza gyerekeinek neve lőnjö. Mittinger Mici több mint egymillió lef értékű ékszereket lopott el Dományéktól és megszökött Aradról. Néhány nap múlva, amint az akkori nyomozás megállapította, ugyancsak Mittinger Mici 700.000 lef értékű ékszereket lopott el Sattmáron Szegő bankigazgatótól, kiknek házába szintén mittinger nevelőnő került be. A két panaszos összesen 50.000 lef jutalmat tűzött ki a tolvajra kézrekerítőinek, azonban a nyomozás csak részleges sikerrel járt. A nagyváradi detektív felügyelő megtudta, hogy Mittinger Mici, aki Wirth Mária, Stettinger Mici, Wollher Anna és Mayer Valéria nevek alatt szerepelt, Nagyváradon tartózkodott egy Weinstein Vilmos névű fiatal emberrel. Sikertelenül elfogták, azonban a leány már nem volt található. A rendőrség Weinsteinőt értesült, hogy a leány neszét vette, hogy keresik és elűzött, de ha egy lapban apróhirdetést adnának le Weinstein nevében, hogy minden rendben van, úgy a leány visszatérne, mert így szól a megegyezésük. Ennek idején le is adták az apróhirdetést Vilmos név alatt, de a leány még sem jött vissza. Weinsteinnél több arany és ezüstnemű, ékszer volt.

LEGUJABB.

Orosz hajók szállítják át a török csapatokat.
Páris. A L'Intransigeant jelenleg Konstantinápolyból, hogy 300 török lovas Bejkös közelében átkelt a Boszporuszra. A gyors átkelés magyarázata az, hogy Kemal pasa elfogadta a szovjetkormányt az az ajánlatát, hogy csapatait orosz hajókon szállítja át Európába a Fekete tengeren a Dardanellák és Boszporusz megkerülésével és így elkerülik azt, hogy az antant által kijelölt semleges zónát megsérthesék. Kemal ennek következtében Kisázsia északi partjainak kikötőjében vonja össze csapatait és a Fekete tengeren át az orosz hajók révén megkezdik a nagyobb arányú csapatszállítást.
Poincaré békét akar.
Páris. A Journal szerint Poincaré értesére adta a londoni kormánynak, hogy minden áron békét ohajt és ha keleten háború törne ki, Franciaország abban nem venne részt.
Konstantinápoly ellen.
London. A Reuter távirati ügynökségnek az a nézete, hogy a törökök a Dardanellákban való megjelenésükkel fontos katonai mozgásokat akarnak leplezni, amelyeket Izmid környékén hajtanak végre és amelyek Konstantinápoly ellen irányulnak.

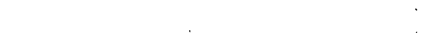
továbbá két nagyértékű bűlháns követ találtak, amelyek az aradi Domány-féle betörésből származtak.

A nyomozás ezzel holtpontra jutott. Annál meglepetésszerűbben érte a nagyváradi rendőrséget a bécsi Polizeidirektiónak tegnap érkezett távirata, amelyben értesült a nagyváradi rendőrséget, hogy Mittinger Mici ott elfogták és kéri az ellene folytatandó tett bűnügyek iratát. Mittinger Mici két héttel ezelőtt beszégetett házvezetőnőnek egy autómobilgyároshoz, kiknek feleségétől a falban, egy titkos szekrényben őrtött vaskazettában lévő több millió lef értékű ékszereit ellopta. A bécsi rendőrség megállapította, hogy 1920. decemberében Bécsben egy gyárosból 133 gyöngyből álló gyöngysort lopott el, majd 1921. elején egy bécsi nagybirtokost fosztott meg több millió ékszerrel. Bécsben hatalmas plakátokot, az újságokban és a mozikban adták tudni a több milliárdos lopást, egyben 20 millió koronát tűztek ki Mittinger Mici kézrekerítőjének. Amint a távirat mutatja, az akció sikerrel járt, mert az ékszeroltvajtő kézrekerítő jó fogást csináltak: 50.000 lef és 20 millió osztrák koronát kaptak, mint a Károsultak által kitűzött jutalmat.

MOZI.

„Sándor Mátyás” utoljára kedden megy az Urániában. A Gaudoni filmgyár minden művészi eszközt felhasználta, hogy Verne Gyula világszerte ismert történelmi regényét méltóan a nagy íróhoz hozza filmre. Verne Gyulát az a titáni küzdelem ihlette meg, amelyet a magyar faj folytatott az osztrák abszolútizmus ellen és úgy állította elénk alakjait, úgy rajzolta meg a környezetet, ahogy azok a valóságban éltek és küzdöttek és amilyen vigasztalónul fekete volt az a környezet, az a háttér. A főszerepet Romuald Joubé, a Comédie Française nagy művésze kreálja és a második, befejező részben művészi nagyságának csúcspontján áll meg, hogy örökké felejthetetlen maradjon alakítása.
Kedden és szerdán utoljára megy az Apollóban a Harry Piel sorozat utolsó része. Ez a bravuros kép, amely csak úgy ontja magából a rohanó akciókat és amely mindvégig lenyűgözte közönségét, most eléri befejezéséhez. Harry Piel megöli utolsó és legnagyobb ellen-ségét és ezzel az utolsó szerepével végleg belopja magát a közönség rokonszenvébe.

Nagy fizetési zavarok Berlinben. Berlinben a szombati ultimón a fizetési eszközök katasztrofális hiánya miatt nagy zavarok keletkeztek. Igen sok gyárban és üzletben a munkabéreket és a fizetéseket sem fizették ki.

Sport.

Football.

CAMP.—Gloria-CFR. 1:0 (0:0.) Erős küzdelem után a CAMP. a második féldobben elért goaljával biztosította a győzelmet és így a bajnoki két pontot maga számára szerezte meg. Az eredmény meglepetés, mert a favorit csapatot a Gloria-CFR-ben láttuk. **Biró Bischoff.**

Hakoah—SAFV. 6:0 (2:0.) II. oszt. bajnoki. A Hakoah Klein (4), Feldmann (1) goaljaival, valamint egy öngóallal biztosan győz. **Biró Steinhübel.**

Egyetértés—Viktória (1:1.) II. oszt. bajnoki. Az Egyetértés 11-esből megszerzi a vezetést, melyet a Viktória a második féldobben egyenlített. **Biró Pálkás.**

Botrány egy mérkőzésen.

(Verekedés a bíró miatt.)

BUDAPEST. Az MTK. és VAC. között tegnap lefolyt mérkőzés botrányokba fulladt. A második féldob huszonharmadik percében lefutó Opatát a tizenhatos sarkánál Groszdurván elgáncsolta. A bíró szabadrugást ítél meg a VAC. ellen, közben odafutott az MTK.-beli Molnár is és azt követelte a bírótól, hogy Groszt állítsa ki. A bíró leintette a tanácsokat osztogató Molnárt, mire ez kiáltotta:

— Gyalázat, legalább figyelmeztesse!

A bíró erre Molnárt kiállította. A szabadrugás után nagy tumultus keletkezett a VAC. kapu előtt. Opat magasan centerezett és Siklósy a labdát épen fejelni készült, de Weisz ebben egy lökéssel megakadályozta. A bíró erre füttyült és a játék megállt, majd a bíró tizenegyest ítél a VAC. ellen. Erre Fischer, a VAC. kapusa a bíróhoz rohant, két kezével megragadta az ingét és ráncigálni kezdte. Most már több VAC. játékos is a bíró köré gyűlt és lármázás közben a bírót a pályáról kifelé tolták. Erre már a közönség is nyugalmát veszítve, a pályára özönlött és a bíró a mérkőzést lefújta. A keletkezett zürzavarban Opat Fischert arculütötte, Hermann pedig Braun megrugta. A pályán hosszú percekig tartott a lökdösés, dulakodás, végül is a rendőrség tisztította meg a pályát.

— A bécsi uszóversenyen magyarok győztek. Bécs. A tegnapi bécsi magyar-osztrák uszóverseny teljes és fölényes magyar győzelmet hozott. Az eredmények a következők: 100 méteres melluszóbjajokság: 1. Sipos (MAFC.) 1 p. 19.7 mp., 2. Bartha (NSC.) 100 méteres hátuszás: 1. Bartha (NSC.) 1 p. 19 mp., 2. Hlavacek (BEAC.) 1 p. 25 mp. 100 méteres gyorsuszás: 1. Hay (MAFC.) 1 p. 6.4 mp.

— Nemzetközi helyett egyesületközi mérkőzés. Budapest. A nemzetközinek hirdetett MAC. atletikai viadalára az idegen atléta nem érkeztek meg és így csak egyesületközi mérkőzés volt. Eredmények: 100 yardos síkfutás (Király-díj) 1. Gerő (KAOE.) 10 mp., 2. Vida (KAOE.) 400 méteres síkfutás (Andrássy-díj) 1. Fikl (MAC.) 50.8 mp. 2. Kurunczy (MTK.) 51.2 mp. 800 méteres síkfutás (Horvátovics vándor díj) 1. Benedek (MAC.) 2 p. 3.6 mp.

Megegyezés Kemal pasával.

Trácia a törökök. — Csak a békekötés után vonulnak be.

SZMIRNA. Franklin Bouillon a szövetségesek megbízottja táviratilag közölte a francia kormánnyal azokat a feltételeket, amelyekben Kemal pasával megállapodott. — Eszerint a szövetségesek haladéktalanul megszállják Tráciát és a Közigazgatást a Drinápolyban álló mászó néhány ezer katonával és a stratégiai pontokon, de főleg a Gallipoli-félszigeten elhelyezett kisebb osztagokkal biztosítják. A szövetségesek azután Tráciát egy hónapon belül átadják a Kemalista török csendőrséggel támogatott bizottságnak és ennek a birtokában maradna a békekötés utánig. Bouillon kijelentette, hogy a mudániai értekezlet kérdésének negyvennyolc órán belül megoldást kell nyernie. Kemal ragaszkodik ahhoz, hogy Tráciát ne abban az áldatlan helyzetben adják vissza, mint Anatóliát. A szövetségeseknek hétfőig kell határozniuk Kemal feltételei felett. A kemalista török csapatok csak a békekötés után vonulnának be Tráciába.

SZMIRNA. Kemal pasa elutazott Angorába.

LONDON. Szombaton minisztertanács volt, amely a keleti helyzettel foglalkozott. A minisztertanács rendkívül komolyan tartja a helyzetet és ezt konstatació utasította.

2. Fonyó (MTK.) 2 p. 4.4 mp. 200 méteres gátfutás 1. Somfay (MAC.) 25.8 mp., 2. Braun (MTK.) 28 mp. 1500 méteres síkfutás, előverseny 1. Koszta (MTK.) 4 p. 23 mp., 2. Steiner (MTE.) 4 p. 27.5 mp. 5000 méteres síkfutás előverseny 1. Kulcsár (MAFC.) 16 p. 10 mp., 2. Theisz (MTE.) 16 p. 15 mp. Négyezer 200 méteres staféta 1. MTK. (Vogl, Kurunczy, Kainrath, Juhász) 1 p. 33.9 mp., 2. MAC. (Beráts, Fedák, Fiki, Somfay) 1 p. 35 mp. Távolugrás (Esterházy emlékverseny) 1. Molnár (SZTC.) 7 méter 14 cm., 2. Somfay (MAC.) 7 méter. Magasugrás (előverseny) 1. Magyar (MTK.) 175 cm., 2. Püspöky (MAC.) 174 cm. Rudugrás 1. Braus Károly (FIC.) 300 cm., 2. Fülöp (MAC.) 280 cm. Súlydobás (államdíj) 1. Engelthaler (HTVE.) 13.02 m., 2. Walla (MAC.) 13.02 m. Diszkoszvetés 1. Molnár (MOVE. Eger) 40.43 m., 2. Kulm (MAC.) 30.70 m. — Vasárnapi futballeredmények: Az MTK. és VAC. közötti mérkőzés bővelkedett a botrányokban és végül is a teftiegségig fajult el a mérkőzés. MAFC.—MAC. 1:0, UTE.—Zugló 1:0, III. kerület—BTC. 1:0, FTC.—Törökvs 2:2, Vasas—KAC. 1:1.

— Nemzetközi kerékpárverseny. Budapest. A Törökvs és UTE. nemzetközi kerékpárversenyén a háromszor 1000 méteres verseny első futamában 1. Uharczky, 2. Arend (Berlin), 3. Tadewald (Berlin), 4. Grimm (Világosság.) A második futamában 1. Arend, 2. Uharczky, 3. Grimm,

4. Tadewald. Géphosszal nyerve. A harmadik futamában 1. Arend, 2. Tadewald, 3. Uharczky, 4. Grimm. Fél géphosszal nyerve. 20 kilométeres motorvezetéses verseny 1. Brummert (Magdeburg), 2. Bartos (VII. ker. SC.) Brummert 2000 méterrel győzött, ideje 23 p. 22 mp. 30 kilométeres motorvezetéses verseny 1. Brummert, 2. Tóth, 3. Schröder.

PARIS. A Reuter ügynökség jelentése szerint Harrington tábornok már átadta Kemalnak a tegnapi londoni minisztertanács által elhatározott ultimátumot. Ezzel kapcsolatban megerősítik azt a hírt is, hogy Görögország felhatalmazta Harringtonot, hogy a semleges zóna és Trácia megvédésére a görög csapatokkal teljes hatalommal és korlátlanul rendelkezék.

KONSTANTINÁPOLY. Kemal pasa Harrington jegyzékére azt válaszolta, hogy Anglia is vonuljon vissza a semleges zónából, ahogy azt a franciák és olaszok tették. S ha az angolok ennek a felszólításnak nem tesznek eleget, minden felelősséget elhárít magáról a következményekért. (Rador.)

KONSTANTINÁPOLY. A Kemalisták előrenyomultak és Jazakit megszállták. (Rador.)

ATHÉN. Nisnij közelében összeütközések voltak a török és görög csapatok között. A török csapatok a semleges zónába előnyomultak. (Rador.)

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Az aradi piacon az izraelita ünnepek miatt teljesen szünetelt a pénz- és valutaforgalom. Bucurestiben a dinár ára mutat emelkedést, a magyar korona alább esett. Zürichben a német márka ismét alább csökkent, a magyar korona 0.22-re emelkedett. Általában véve a világpiacon nem mutatnak ma különösebb eltérést az árfolyamok.

Bucaresti tőzsdezárlat (október 2.) Márka 11—11.25, font sterling 705—707, francia frank 12.60—12.70, svájci frank 30.50—31.—, lira 6.75—6.80, dinár 193—195, dollár 164—165, Napoleon 520—525, magyar korona 650—7.—, szokol 4.95—5.20, lengyel márka 240—260. Kifizetések: London 700—765, Milano 6.95, Prága 507, Bécs 21, Berlin 10.25, Budapest 6.75.

Zürichi nyitás (október 2.) Berlin 0.3250, Newyork 536.50, London

23.44, Páris 40.62, Milano 22.75, Prága 16.60, Budapest 0.22, Zágráb 182.50, Varsó 0.06, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.00875.

Zürichi zárlat (október 2.) Berlin 0.31, Amszterdam 207.75, Newyork 536, London 2352, Páris 40.70, Milano 22.90, Prága 16.60, Budapest 0.22, Zágráb 182.50, Varsó 0.06, Bécs 0.0075, osztrák bélyegzett korona 0.00875.

Bécsi zárlat (október 2.) Prága 2280, Zágráb 249.50, Budapest 30, Varsó 8.45, Milano 3150, London 325400, Newyork 74300, Páris 5627, Zürich 13850, Berlin 42.50, Amszterdam 28800.

— **Emelkedni fog a magyar korona.** Budapest. A jegy kibocsátást ellenőrző bizottság üléséről szóló jelentésben azt közölték, hogy Kállay Tibor pénzügyminiszter úgy nyilatkozott volna, hogy a magyar korona árfolyamát 20 centimes körül fogja stabilizálni. Kállay pénzügyminiszter kijelentette, hogy nem ezt mondotta, hanem azt, hogy a korona árfolyamának emelkedése várható lesz a tél elején a most kezdődő nagyobb arányú és remélhetőleg még fokozódó exporttal.

— **Leszállították a cseh cukor árát.** Prága. A cukor szindikátus a megváltozott helyzetre való tekintettel elhatározta, hogy a múlt évi kampányból megmaradt cukrot süvegekben 450 csehi koronáért árusítja. Ezzel a cukor nagybani ára az eddigi 650 csehi koronáról 450 csehi koronára csökkent.

— **A szállítási monopólium megszűnik.** Annak idején a kereskedők körében nagy visszatetszést szült az államvasutaknak az a rendelkezése, mely az Idet szállítási vállalatnak monopóliumot adott arra, hogy a vasuton érkezett árukat a címzeteknek kézbesítse. Ezt a rendelkezést, mely a kereskedőknek nagy károkat okozott, most módosítani fogják olyképpen, hogy október 15-től kezdve a címzeteknek joguk van áruikat maguknak elszállítani és csak a nyolc nap letelte után adják azt át a kamionárs-vállalatnak. A raktári díjakra vonatkozó rendelkezések továbbra is fennmaradnak.

A szerkesztésért:

KÁROLY JÓZSEF

felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Értesítés.

A Központi szálloda téli étterme fényesen berendezve megnyit.

Az elit közönség találkozó helye. Színház után minden időben friss vacsora, kitűnő italok, kiváló cigányzene. 12556

Női és leányka téli felöltő ujdonságok legjutányosabban beszerzhetőek:

IULIJ PLESZ GYULA

Központi ruházatházában **ARAD**, Strada Col. Pirlol 3. (Vörösmarty-u.) A színház épület hátsó bejáratával szemben. — **Allandó nagy választék Caracul Plüsch kabátokban.** 989

